

Ehdotus pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleiseksi jätehuoltomääräyksiksi

HSY:n jätehuoltomääräysten uudistamiselle on painava tarve. Kaupunkiseudut ovat avainasemassa yhdyskuntajätteelle asetettujen kierrätystavoitteiden saavuttamisessa, ja HSY:n määräysten voidaan katsoa toimivan mallina muille Suomen kaupunkiseuduille ja kunnille. Pääkaupunkiseudulla on toki omat erityispiirteensä, jotka tulee ottaa huomioon uusissa jätehuoltomääräyksissä, kuten suuri asukastiheys ja maan monipuolisimmat yksityisen sektorin jätehuoltopalvelut.

YTP kannattaa lämpimästi erilliskeräysvelvoitteiden laajentamista HSY:n alueella ja kannustaa HSY:tä ottamaan etupainotteisen linjan suhteessa jo tiedossa oleviin, lähivuosina kiristyviin kierrätys- ja keräystavoitteisiin.

HSY:n tulee määräyksissään noudattaa kaikilta osin lakisääteistä rooliaan kuntayhtymänä. HSY voi tarjota jätelaissa kunnan vastuulle säädettyjä jätehuoltopalveluja, mukaan lukien kunnan toissijaiseen vastuuseen perustuvia palveluja (ns. TSV-palvelut). Kuntayhtymä ei sen sijaan voi lainkaan toimia markkinoilla, eli se ei voi kilpailla yksityisen sektorin kanssa. HSY:n tulee pitäytyä antamasta määräyksiä kunnan vastuun ulkopuolella olevan jätteen osalta.

Eroa kuntalaisen oman toiminnan ja siitä syntyvän jätteen ja toisaalta kuntalaisen ostamasta palvelusta syntyvän jätteen välillä on syytä korostaa myös jätehuoltomääräyksissä. Jälkimmäinen jäte on palveluntarjoajan, kuten ammattimaisen urakoitsijan vastuulla.

TSV-palvelujen tarjoamisen edellytyksenä on aina markkinapuute, toisin sanoen se, että vastaavaa palvelua ei muuten olisi saatavilla (jätelaki 33 §). Valmisteilla oleva jätelain muutos tulee entisestään vahvistamaan markkinapuutteen toteamista edellytyksenä TSV-myyntille. HSY:n toiminta-alueella useat yritykset tarjoavat jätehuoltopalveluita markkinoilla.

4 § Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus

YTP toteaa, että jätelain 41 § 3. momentin nojalla kiinteistöt, joita 13 § erilliskeräysvelvoitteet eivät koske, voivat edelleen halutessaan itse hankkia täydentäviä palveluita yksityisiltä palveluntarjoajilta. Esimerkiksi pientaloasukas (alle viiden huoneiston kiinteistö) voi lain mukaan itse järjestää muovipakkausten keräämisen kiinteistöltään.

Pykälää tulee täydentää siten, että tämä mahdollisuus säilyy ilman tulkinnanvaraisuutta.

10 § Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen

Suuri osa kokonsa, laatunsa tai määränsä puolesta tavanomaiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomasta jätteestä on rakennus- ja purku- tai puutarhajätettä. Jätelakioppaassa (Ympäristöhallinnon ohjeita 5/2015, s. 14) todetaan, että kunnan vastuulle kuuluvat rakennus- ja purkujätteestä *"vain kotitalouksien omatoimisessa suhteellisen pienimuotoisessa remontoinnissa ja rakentamisessa syntyvät jätteet, jotka soveltuvat kuljetettaviksi kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa tai joiden kuljetuksesta kunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan kiinteistön haltija omatoimisesti huolehtii."*

Pykälää tulee täsmentää siten, että asukkaan omasta toiminnasta syntyvät jätteet ja asukkaan ostamasta ammattimaisesta urakoinnista syntyvät jätteet erotetaan toisistaan jätelain vastuujaon mukaisesti. **Pykälään tulee lisätä maininta siitä, että HSY:n palvelut koskevat vain omatoimista pienimuotoista rakentamista, purkamista tai remontoimista.**

HSY:n roolin mukaisesti Sorttiasemien palvelut voivat kohdistua joko kunnan vastuulle kuuluviin jätteisiin tai TSV-jätteisiin. Niitä ei voi suunnata elinkeinotoiminnan jätteisiin tilanteessa, jossa muuta palvelutarjontaa on saatavilla.

Kun otetaan huomioon, että osa soveltumattomista jätteistä ei kuulu kunnan vastuulle, tulee mahdollistaa kuljetus myös muun toimijan vastaanottopaikkaan. Ko. kirjaus tulee muuttaa muotoon: **"... toimitettava HSY:n Sorttiasemalle, muuhun HSY:n järjestämään vastaanottopaikkaan tai muuhun asianmukaiseen vastaanottopaikkaan."**

Pykälään tulee lisätä kirjaus: **Ammattimaisen rakentamisen, purkamisen tai remontoimisen jäte ei kuulu kunnan vastuulle. Se tulee toimittaa asianmukaiseen rakennusjätteen vastaanottopaikkaan.**

13 § Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet

Lajitteluaktiivisuuden kasvu ja erilliskeräämisen tehostaminen ovat avainasemassa HSY:n alueen kierrätysasteen kannalta.

HSY:n toimialueen suuri asukastiheys ja kiinteistöjen hyvin lyhyet etäisyydet mahdollistavat biojätteen erilliskeräyksen ulottamisen kaikkiin kiinteistöihin, huoneistojen lukumäärästä riippumatta. Biojätteen sekoittuminen muihin jätteisiin heikentää oleellisesti sekä muiden materiaalien kierrätettävyyttä että sekajätteen polttoarvoa. Biojätteen erilliskeräyksellä saadaan hyödynnettyä biojätteen sisältämää uusiutuvaa energiaa ja kierrätettyä sen sisältämiä ravinteita.

Biojätteen erilliskeräyksen ulottaminen kaikkiin asuinkiinteistöihin toisi keräyksen piiriin noin 200 000 asukasta lisää. Lisäys on erittäin merkittävä.

Nyt esteeksi koettujen logistiikan haitalliset ympäristövaikutukset pienevät lähivuosina uusien keräysratkaisujen, tehostettujen tyhjennysvälien ja uusien kalustovaatimusten sekä puhtaampien, uusiutuvien liikenteen energiaratkaisujen myötä. Biojätteen erilliskeräyksen vaikutusten kohdalla tulee tarkastella ilmastovaikutusten lisäksi myös ravinteiden kierrätystä ja sen positiivisia ympäristövaikutuksia.

Pykälää tulee muuttaa siten, että biojätteen erilliskeräys koskee myös 1-4 huoneiston kiinteistöjä.

14 § Muut erikseen kerättävät jätteet

Pykälää tulee täsmentää kuten edellä 10 § siten, että asukkaan omasta toiminnasta syntyvät jätteet ja asukkaan ostamasta ammattimaisesta urakoinnista syntyvät jätteet erotetaan toisistaan jätelain vastuujon mukaisesti.

Pykälän tulee koskea vain kunnan vastuulle kuuluvaa eli asukkaan omatoimisen rakentamisen, purkamisen tai remontoimisen jätettä. HSY ei voi määrätä ammattimaisen rakennus- ja purkujätteen vastaanotosta.

Pykälään tulee lisätä maininta siitä, että HSY:n palvelut koskevat vain omatoimista pienimuotoista rakentamista, purkamista tai remontoimista.

Risujen, oksien, puu- ja puutarhajätteen vastaanottoa ei ole syytä rajata vain HSY:n vastaanottopisteisiin. Ko. kohta tulee täydentää muotoon: **"Risut, oksat, puu- ja puutarhajäte, joita ei käsitellä omatoimisesti kiinteistöllä, on toimitettava HSY:n Sortti-asemille tai muuhun asianmukaiseen vastaanottopaikkaan."**

Rakennus- ja purkujätteen osalta pykälä tulee muuttaa muotoon: **"...lajitellut omatoimisen rakentamisen, purkamisen ja remontoimisen jätteet toimitetaan HSY:n Sortti-asemille tai muuhun rakennus- ja purkujätteen vastaanottopaikkaan."**

Pykälään tulee lisätä kirjaus: **Ammattimaisen rakentamisen, purkamisen tai remontoimisen jäte ei kuulu kunnan vastuulle. Se tulee toimittaa asianmukaiseen rakennusjätteen vastaanottopaikkaan.**

15 § Kompostointi ja 16 § Kompostointi-ilmoitus

YTP kannattaa pykälissä esitettyä kompostointia kiinteistöllä vaihtoehtona biojätteen erilliskeräykselle.

21 § Keräysvälineiden täyttäminen

Pykälän listassa, mitä keräysvälineisiin ei saa laittaa, palosammuttimet olisi syytä mainita nimeltä. Jätehuoltoyritysten kokemusten mukaan tyhjiksi luullut ja puolityhjä

palosammuttimet ovat aiheuttaneet merkittäviä vaaratilanteita jätehuoltoketjussa. HSY:n kannattaisi myös käydä vuoropuhelua palo- ja pelastusviranomaisten kanssa, joiden tulisi ohjeistaa sammuttimien turvallisesta jätehuollosta.

Pykälään tulee tehdä seuraava lisäys: "...paineistettuja esineitä, **kuten palosammuttimia**"

44 § Voimaantulo

EU:n jätelainsäädännöstä seuraa lähitulevaisuudessa tarve ulottaa kiinteistökohtainen biojätteen erilliskeräys kaikkiin kiinteistöihin silloin kun kiinteistö ei kompostoi. YTP pitää vuoden 2021 alkuun ulottuvaa siirtymäaikaa pitkänä. Sekä tulevat kierrätystavoitteet että HSY:n oma strategia perustelevat erilliskeräyksen aloittamista niin pian kuin mahdollista.

HSY ilmoittaa valmistelewansa lajitteluun kannustavan, nk. ohjaavan jätetaksan vuoden 2019 kuluessa. YTP pitää kannatettavana, että erilliskeräyksestä saadaan käytännön kokemukseen perustuvaa tietoa jo taksan valmistelua varten ja sen aikana. Tämä on mahdollista vain aikaistamalla laajennetun erilliskeräyksen aloitusajankohtaa.

YTP ehdottaa, että pykälä muutetaan muotoon: **"Yleisten jätehuoltomääräysten 13 §:ssä määrätyt biojätteen, kartonki-, lasi ja muovipakkausten sekä pienmetallin erilliskeräysvelvoitteet tulevat voimaan 1.1.2020."**

Otto Lehtipuu
toimitusjohtaja